

TIBRO SKOLUTREDNING Förstudie

Version: 1

Datum: 2016.03.01

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Introduktion	6
2.1 Bakgrund	6
2.2 Förstudiens uppdrag	6
2.3 Förstudiens avgränsningar	7
2.4 Förutsättningar för förstudien och dess organisation	7
2.5 Förstudiens genomförande	7
2.6 Förstudiens innehåll	7
3. Omvärldsanalys	9
3.1 Utveckling och kringliggande kommuner	9
3.2 Andra påverkningsfaktorer	10
3.3 Befolkningsprognos	10
3.4 Bostadsbyggande	11
4. Politik och myndighet	12
4.1 Politiska beslut	12
5. Verksamhetsbeskrivning	15
5.1 Nuläge	15
5.2 Brukarutveckling	20
5.3 Nuvarande lokaler	21
6. Bedömning av framtida lokalbehov	23
6.1 Lokalbehovsanalys	23
6.2 Lokalbehov	24
7. Handlingsalternativ	25
7.1 Handlingsalternativ F – 3 – ny skola 4-6	26
7.2 Handlingsalternativ F – 6 – två nya skolor	32
7.3 Utvärdering samtliga alternativ	37
8. Rekommenderat alternativ	39

Bilaga 1 Ransberg
F-6.pdf

Bilaga 1 – Handlingsalternativ Ransberg F-6

1. Sammanfattning

Sedan flera år tillbaks finns en uttalad politisk vilja att Tibro kommuns skollokaler ska förbättras. Under de senaste åren har flera utredningar initierats och genomförts med olika beställare. Syftet med denna förstudiebeställning är att få ett samlat beslutsunderlag som tar hänsyn till olika aspekter avseende verksamhet och ekonomi. I förstudien kan såväl nytt material som material från de tidigare utredningarna användas.

Nuläge

Idag finns det 4 grundskolor i Tibro kommun, en på landsbygd och tre i tätort, varav tre är F-5 skolor och en är 6-9 skola. Beslut finns taget om stadieförändring med en F-6 och 7-9 indelning snarast möjligt. Läget om elevplatser är dock i nuläget mycket ansträngt och verksamheten har svårigheter att placera nya elever på befintliga skolor. Den enda skola som påvisar en överkapacitet är Nyboskolan, men även den uppfattas som trångbodd pga. inte helt ändamålsenliga lokaler. Skolfastigheterna i kommunen är äldre och i behov av omfattande underhållsåtgärder.

Lokalbehov

Lokalbehovet baserar sig på förväntat behov av elevplatser. I Tibro kommun ökar behovet från dagens cirka 1 250 platser till cirka 1 500 platser år 2025. Detta motsvarar cirka 18 000 kvm BTA yta skollokaler, tillkommer yta för idrott. Idag finns cirka 19 000 kvm BTA yta skollokaler (inklusive gymnastikhallar) i Tibro. Dessa är dock inte ytteffektiva och lokalernas brist på ändamålsenlighet skapar trångboddhet och svårigheter för verksamhetsutövning.

Lokalkostnader

Lokalkostnaderna uppgick under 2015 till cirka 12,9 Mkr per år, varav strax under 10 Mkr var drift- och underhållskostnader (BUN) och strax under 3 Mkr var kapitalkostnader (KS). Detta innebär en lokalkostnad i snitt per elev på cirka 12 800 kr totalt per år (varav cirka 10 000 kr per år och elev i drift- och underhåll).

Handlingsalternativ

Handlingsalternativen som utretts beslutades om på Barn- och Utbildningsnämndens decembermöte 2015. Då fastställdes att utredningen skulle beskriva, konsekvensutvärdera och kalkylera följande alternativ:

- › Bygga två nya F-6 skolor samt en översyn av hur övriga skolor kan byggas om.
- › Bygga en ny 4-6 skola och ombyggnation av Häggetorpsskolan, Ransbergs skola och Smulebergsskolan till F-3 skolor.

Till alternativen har utretts ett scenario där Ransberg blir en 1-parallellig F-6 skola. Detta alternativ finns särredovisat i bilaga 1 då det inte ses som verksamhets- och ekonomisk försvarbart att hantera i förstudien.

Handlingsalternativet F-3 föreslår en stadietomfördelning till tre F-3 skolor från befintliga F-5 skolor (Smuleberg, Håggetorp och Ransberg). Lokalerna behålls men underhålls- och verksamhetsanpassas där behov finns. En ny skola byggs för årskurserna 4-6 och eleverna i årskurs 7-9 fortsätter på Nyboskolan. Förslaget innebär att Nyboskolan rustas upp och görs mer ändamålsenlig. Omfattningen av detta bör dock utredas när övrigt lokalbestånd sets över och gymnasieutredningen är klar.

Kostnadskalkylen visar på en totalinvestering över tid på cirka 360 Mkr som motsvarar en ökning av kommunens årslokalkostnader för grundskolan från 2015 års nivå på cirka 13 Mkr till cirka 31 Mkr när samtliga åtgärder är genomförda. Lokalkostnaderna ökar gradvis allt eftersom investeringar görs i skollokaler. Totala investeringen blir högre vid en livscykelanalys då de befintliga fastigheterna beräknas kunna hålla i cirka 10 år efter upprustning men sedan måste även de troligtvis ersättas med nybyggnation.

Handlingsalternativet F-6 föreslår nybyggnation av två nya F-6-skolor där Smuleberg- och Håggetorpsskolan avvecklas, Ransberg anpassas till F-3-skola och Nyboskolan består under samma förutsättningar som i föregående alternativ (Nyboskolan rustas upp och görs mer ändamålsenlig. Omfattningen av detta bör dock utredas när frågan kring gymnasielokaler är utredd). Med hänsyn till marknadens möjligheter, verksamhetsrisker samt ekonomi anses inte de nya skolorna kunna byggas samtidigt utan en projektering av skola ett prioriteras för att direkt följas av skola nummer 2. Detaljerna kring utförande utreds vidare om detta alternativ väljs.

Kostnadskalkylen visar på en totalinvestering på cirka 480 Mkr som motsvarar en ökning av kommunens årslokalkostnader för grundskolan från 2015 års nivå på cirka 13 Mkr till cirka 37 Mkr när samtliga åtgärder är genomförda. I en livscykelanalys tillkommer kostnader för Ransberg och Nyboskolan 10 år efter uppskattad investering – troligtvis runt år 2030-35. En detaljerad livcykelanalys är ej genomförd i detta skede.

Rekommenderat handlingsalternativ

Arbetsgruppen rekommenderar en blandning av de föreslagna alternativen för att skapa flexibilitet i dimensionering, övergång samt ekonomisk belastning på kommunen.

I ett första skede rekommenderas en nybyggnation av skola 1. Denna skola utformas som en F-6 skola men används initialt som en 4-6 skola (enligt handlingsalternativ F-3) och kan stå klar för inflytt höstterminen år 2019. Vidare påbörjas projekt nummer 2 för ytterligare en skola F-6. Denna skola kan rimligtvis stå klar för inflytt tidigast höstterminen år 2023. Dock föreslås här en föregående utredning av behov- och ekonomi innan projektering påbörjas. Under tiden används befintliga skolor, Smuleberg, Ransberg samt Håggetorp som F-3 skolor med motiverade anpassningar samt löpande planerat underhåll. Nyboskolan avvaktar några omfattande anpassningar med hänvisning till gymnasieskolans framtid. En förstudie kring årskurs 7-9 kan initieras när skola 1 är färdig att användas.

Detta alternativ skapar minst ansträngning på verksamheten, en jämn fördelning av kostnadsökningen samt en jämlik skol- och arbetsmiljö för kommunens skolverksamhet. Alternativet ger också möjlighet till löpande utvärdering av behovet av elevplatser vilket bidrar till klokt byggande gällande yta och pedagogik.

2019	Tidigast 2023/24	??
F-3	NYBYGGNATION ÅK F-6	F -6
NYBYGGNATION ÅK 4-6	ÄNDRING ÅK 4 -6 BLIR F-6	F - 6
NYBO ÅK 7-9	NYBO ÅK 7-9	ÅTGÄRDER ÅK 7-9

Kostnadskalkylen är liknande som vid handlingsalternativ F-6 dock kan vissa merkostnader uppstå då befintliga skollokaler kan komma behöva användas längre. En livscykelanalys pekar på liknande totalkostnad som vid alternativ F-6 men där befintliga lokaler kan komma nyttjas under en något längre tid vilket skjuter delar av investeringen något framåt i tid samt har en högre nivå på drift. En detaljerad livscykelanalys är ej genomförd i detta skede.

REKOMMENDERAT ALTERNATIV INKL. FÖRESLAGEN TIDPAN

Totala lokalkostnader/ miljoner kronor / år
(inkl. drift, kapitalkostnad)

	2017	2019	2023	2025
Smuleberg	2	2	avvecklas	
Häggetorp	3	3	avvecklas	
Ransberg	2	2	2	2
Nybo	6	6	6	6
NY SKOLA 4-6 (F-6) inkl särskola & fullstor idrottshall		14	14	14
NY SKOLA F-6 inkl. fullstor idrottshall			13	13
SUMMA LOKALKOSTNADER	13	27	35	35
UPPSKATTAD INVESTERING MKR	28	197	186	?

2. Introduktion

2.1 Bakgrund

Sedan flera år tillbaks finns en uttalad politisk vilja att Tibro kommuns skollokaler ska förbättras. Under de senaste åren har flera utredningar initierats och genomförts med olika beställare. Syftet med denna förstudiebeställning är att få ett samlat beslutsunderlag som tar hänsyn till olika aspekter avseende verksamhet och ekonomi. I förstudien kan såväl nytt material som material från de tidigare utredningarna användas.

Skollokalerna i Tibro kommun är traditionellt byggda med skolsalar och specialsalar. I huvudsak saknas rum för mindre undervisningsgrupper och lärararbetsplatser. För att bättre tillgodose intentionen i ny läroplan och nya arbetssätt för grundskolan behöver lokalerna därför anpassas.

Dagens skollokaler är till övervägande del äldre än 45 år men har delvis förändrats under 90-talet. Ur ett fastighetstekniskt perspektiv varierar standarden kraftigt men är som genomsnitt under medel. Det finns vissa brister bl.a. gällande tillgänglighet och brandsäkerhetskrav.

Dagens grundskoleverksamhet bedrivs på följande skolor:

Skola	Årskurs	Elever	Kommentar
Smuleberg	F-5	285	
Häggetorp	F-5	318	inkl. särskoleverksamhet
Ransberg	F-5	129	
Nybo	6-9	446	inkl. musikskola
Förberedelsegrupp	F-9	56	Fördelade på olika skolor
Grundskola	F-9	21	Fördelade på F-6 Häggetorp och 7-9 Nybo
Summa		1 255	

Tabell 1. Antal elever per skola HT 2015.

2.2 Förstudiens uppdrag

Förstudiens uppdrag är att med utgångspunkten att hitta kostnadseffektiva lösningar lämna förslag på hur kommunens grundskolelokaler kan förbättras.

Placering av särskola, förberedelseklasser, musikskola samt andra närliggande verksamheter ska tas i beaktande i utredningen.

Förstudien ska redovisa för- och nackdelar ur såväl pedagogiskt som fastighetsförvaltarperspektiv för de förslag som presenteras.

Projektkostnader (investering/drift) och driftkostnadskonsekvenser ska redovisas för de alternativ som förstudien presenterar.

2.3 Förstudiens avgränsningar

Förstudien avser inte lokaler för förskola och gymnasieskola/vuxenutbildning.

I förstudien ska eventuellt tomställda lokaler och kostnader för dessa redovisas men det ingår inte i förstudiens uppdrag att redovisa framtida hanterande av dessa lokaler.

2.4 Förutsättningar för förstudien och dess organisation

Arbetsgruppen består av tjänstemän är samhällsbyggnadschef, barn- och utbildningschef och ekonomichef samt extern konsult hjälp via Projektplanering och COWI. Kommunchefen är ytterst ansvarig för förstudien.

Förstudien ska vara färdig senast 2016-03-01 inför informationsmöte. Vidare hantering se tidplan under punkt 2.7.

2.5 Förstudiens genomförande

Pedagogisk och ekonomisk konsekvensbeskrivning av olika lokaliseringalternativ.

När det gäller fastighetssidan sker en nulägesbeskrivning av fastigheternas status.

I denna fas redovisas en grov kostnadsbedömning som underlag för styrgruppens inriktningsbeslut.

2.6 Förstudiens innehåll

Förstudien ska innehålla nedanstående delar.

Omvärldsanalys

Beskrivning av faktorer som påverkar Tibros skolorganisation och handlingsalternativen.

Nulägesanalys

En beskrivning av status på befintliga skolbyggnader, elevutveckling och dagens skolor utifrån ett pedagogiskt perspektiv.

Förändrat elevunderlag

De om- och nybyggnationer som eventuellt blir följden av förstudien ska nyttjas över tid. Förstudien ska därför redovisa hur eventuella upp- och nedgångar i elevunderlag kan hanteras för de olika lösningsförslagen.

Handlingsalternativ

Förstudien ska ge konsekvensanalyser ur flera perspektiv (Pedagogiskt, ekonomiskt m.fl.) av flera olika lokaliseringalternativ.

Projektets omfattning i tid

Möjlig tidsplan för genomförandeprojekt ska tas fram.

Projektbudget

Redovisa kalkyler för investeringskostnader och samtliga eventuella driftprojektkostnader.

Beröringspunkter/beroenden till andra projekt

Följande två punkter har tagits i beaktning:

- › Ombyggnad av Smulebergsskolans kök till tillagningskök – behovet utreds vidare beroende på inriktningsbeslut.
- › Arena Fågelvik – behov av ny sporthall uppfylls i handlingsalternativen via uppförande av full-stora idrottshallar i anslutning till skolorna.

Ärendets fortsatta beredning efter att förstudien presenterats

- › Enligt tidplan under punkt 2.7

2.7 Tidplan

Tidplanen för förstudiens godkännande och beslut om programarbete – lokalprogram för valt handlingsalternativ:

Aktivitet	Datum
Redovisning förstudie	1/3 2016
Genomgång i partigrupper/verksamhet/ berörda parter	2/3-30/3 2016
Beslutsunderlag klart	4/4 2016
Underlag utskick BunAu	2/4 2016
BUN – beslut godkännande av förstudie beslut lokalprogram	26/4 2016
Underlag utskick KsAu	14/5 2016
KS – beslut godkännande av förstudie beslut lokalprogram	7/6 2016
KF – beslut godkännande av förstudie beslut lokalprogram	20/6 2016

3. Omvärldsanalys

3.1 Utveckling och kringliggande kommuner

Befolkningsstillväxten är stark i majoriteten kringliggande kommuner vilket i största del beror på nyinflyttning.

Då prognoserna pga. det rådande samhällsläget är något ostabila är det svårt att förutse eventuella justeringar i nära framtid. Det rekommenderas därför att kommunen löpande under projektets gång gör avstämningar mot prognoser och elevunderlag (behov).

Kommun	Befolkning 2015	Befolkning 2025	Förändring 2015-2025	Antal GS kommunala	Antal GS fristående	Antal GS per 1000 invånare	Antal gymnasier
Skövde	53 509	58 109	8,6%	20	3	0,4	1
Falköping	32 349	34 429	6,4%	19	1	0,6	1
Mariestad	24 002	24 713	3,0%	12	3	0,6	1
Skara	18 891	20 122	6,5%	7	1	0,4	1
Götene	13 147	13 265	0,9%	6		0,5	0
Tidaholm	12 675	13 382	5,6%	5		0,4	1
Tibro	10 935	11 600	6,1%	4		0,4	1
Töreboda	9 131	9 650	5,7%	5		0,5	1
Hjo	8 933	9 508	6,4%	4		0,4	0
Karlsborg	6 839	7 250	6,0%	3		0,4	0

Tabell 2. Befolkning, antal grundskolor (GS) och gymnasier per kommun.

3.2 Andra påverkningsfaktorer

Påverkningsfaktorer på elevutveckling är bl.a. trenderna med migration av stora grupper människor som är i rörelse inom Sveriges gränser – cirka 1/3 av alla flyktingar som kom och kommer under 2014-2017 är barn i skolåldern (källa Migrationsverket). Kommunen har ett ansvar att erbjuda skolplats för alla barn i kommunen. Gällande nyanlända barn ska plats erbjudas senast 1 månad efter ankomst, detta kan dock i vissa fall justeras vid behov.

Andra påverkningsfaktorer är bostadsbyggande, befolkningens demografiska sammansättning samt utveckling i andra kommuner.

Vidare påverkar Tibro kommuns vision och politiska mål och ambitioner utformningen på skolan.

Tibros vision:

Vi skapar miljöer som sticker ut

- utveckla Tibro till en trygg boplats som lockar och inspirerar och en mötesplats för allas intressen

Vision Tibro 2017
- skapar miljöer som sticker ut

FÖR OSS SJÄLVA

- Boplats som lockar och inspirerar
- Mötesplats för allas intressen
- Trygghet för ett aktivt liv i världen

FÖR VÄRLDEN

- Inredning för varje kunds behov och drömmar
- Kunskap och design i fokus
- Logistik som fungerar hela vägen fram

En av faktorerna när man väljer boplats är bl.a. en god boendemiljö, goda kommunikationer, närhet och säker väg till skola, tillgång till offentliga mötesplatser samt god service inom vård, skola och omsorg (Källa: Pricewaterhouse Coopers enkätundersökning i Region Skånes Image och attraktionskraft - 2010). Skolan skapar mötesplatser för elever att utbyta kunskap och erfarenheter. Möjliggörandet av detta skapas via kommunikation, tydlighet och enhetlighet mellan kommunens skolor.

Skolan bidrar med trygga miljöer som bygger våra invånare från grunden. Utformning, placering och pedagogik är viktiga faktorer för att visionen ska uppfyllas.

3.3 Befolkningsprognos

Sedan 2010 har Tibros befolkning ökat med 375 personer (SCB uttagsdatum 2015.10.15). Prognosen framöver visar på en ökning runt 6 % fram till 2025 med en fördelning mellan åldersgrupperna enligt tabellen nedan. De stora ökningarna sker i de åldersgrupper som påverkar skola och förskola.

Befolkning åldersgrupp	2015	2025	Förändring i antal	Förändring i %
0-5 år	720	814	94	13%
6-19 år	1 709	1 916	207	12%
20-64 år	5 848	5 966	118	2%
65-w år	2 658	2 904	246	9%
Summa	10 935	11 600	665	6%

Tabell 3. Befolkning år 2015 (uttagsdatum 20151015) samt prognos år 2025.

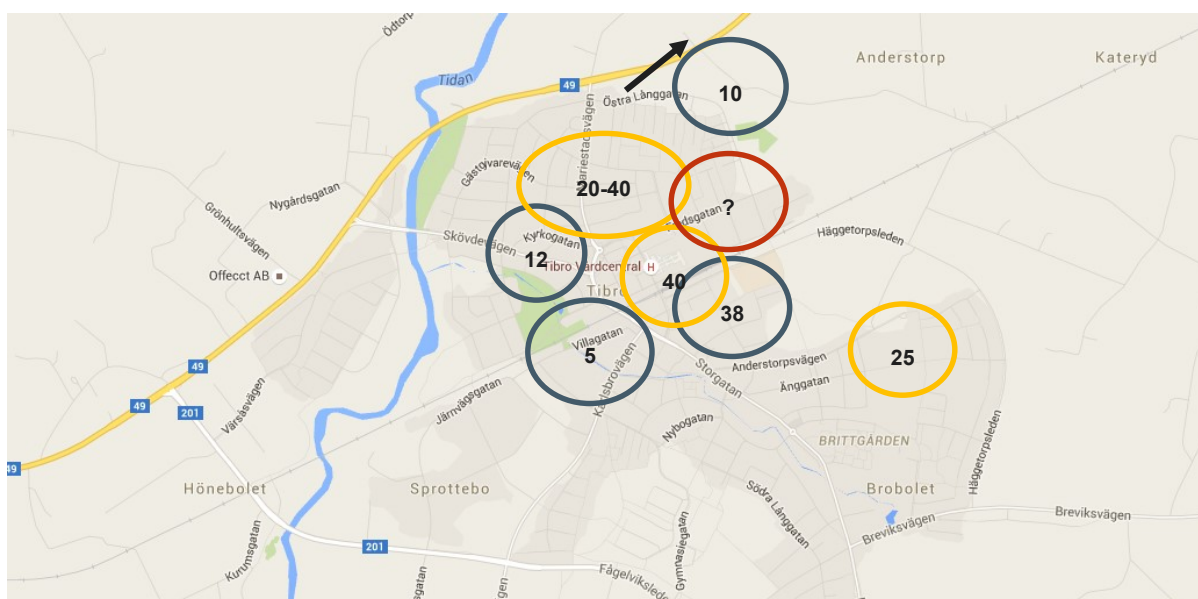
Kommunens befolkningsökning de senaste åren beror till en stor del på den ökade invandringen.

3.4 Bostadsbyggande

Tibros tidigare befolkningsprognoser har pekat på en mindre befolkningsminskning. Detta har dock under sista tiden justerats och prognoserna pekar istället försiktigt uppåt. Framtida byggnation finns inplanerad på flera platser inom kommunens tätort. Bostadsbyggande är en förutsättning för en växande befolkningsutveckling.

Lägenheter av normal och mindre storlek planeras vid Snickarvallen och på Fredsgatan. Antalet är cirka 30-40 st. per placering.

I kv. Pionen kan det komma att byggas cirka 12 lägenheter (privat aktör) samt att det i snitt uppförs cirka 5 villor per år i Tibro tätort och 5-10 villor per år i Bråbacka Fagersanna. Permanentning av fritidshus och nybyggnation på landsbygden kan uppskattas till ca 10 per år.

På längre sikt finns det planer på bostadsbyggande på kv. Kastor som totalt kan komma att inrymma 30-40 bostäder/lägenheter med 20 inplanerade i en första etapp. Samma gäller för kv. Blåmesen söder om Snickarhöjden med två hus i storleksordningen totalt 40 lägenheter.

I Häggatorpsområdet finns det idag (januari 2016) 13 stora villatomter på ett planlagt område för cirka 20-25 småhus. Längre fram i tiden är Anderstorpområdet ett potentiellt utbyggnadsområde för främst småhusbebyggelse.

Totalt sett finns idag preliminära planer för cirka 300 bostäder fram till år 2020-25.

4. Politik och myndighet

I avsnittet finns politiska beslut som kan påverka utgången för skolutredningen. Idag finns inga kända ålägganden eller myndighetsbeslut på någon av skolfastigheterna.

4.1 Politiska beslut

Nedan följer utdrag från protokoll för BUN och KS.

› **(BUN § 49 Dnr 2015-000045 04)**

Prioriteringsordning för verksamhetsbehov fastställdes till:

- 1 Förskola
- 2 Grundskola
- 3 Gymnasieskola
- 4 Löner
- 5 Buss

De främsta satsningarna görs inom förskolan med nybyggnation och minskade barngrupper. Vidare läggs resurser inom grundskola och gymnasium på ökade klasser inför HT16, personalresurser, löner samt skolskjuts.

BUN § 107 (Dnr 2015-000059 29)

Styrgruppen för skollokaler beslöt vid mötet den 25 november 2015 att en delning sker mellan årskurs 6 och 7. Således ska grundskolan organiseras i årskurs F-6 och årskurs 7-9. Styrgruppen har också beslutat att slutföra förstudien genom i detalj titta utifrån två organisatoriska alternativ.

Dessa alternativ är kort beskrivna:

1. Bygga två nya F-6 skolor samt en översyn av hur övriga skolor kan byggas om.
2. I första hand bygga en ny 4-6 skola och ombyggnation av Häggetorpsskolan, Ransbergs skola och Smulebergsskolan till F-3 skolor.

Dessa alternativ följer i stora delar tidigare förslag:

- A. Grundskolan ska vara organiserad i åk F-6 och åk 7-9 och
- B. Arbetet ska vara inriktat på att bygga två nya F-6 skolor.

Förstudiens hantering:

Förstudie har via de valda handlingsalternativen utrett de två alternativ som föreslagits via BUN med hänsyn taget till grundskolans organisation i åk F-6 och åk 7-9 samt att nybyggnation av två skolor ska ske på sikt.

› **Beslut (BUN § 117 Dnr 2015-000059 29)**

Barn- och utbildningsnämnden ställer sig bakom Styrgruppens beslut att organisera grundskolan i Förskoleklass - årskurs 6 och årskurs 7-9 samt slutföra förstudien genom att detaljberäkna de två alternativ som är föreslagna i en förstudierapport.

Förstudiens hantering:

Förstudie har via de valda handlingsalternativen utrett de två alternativ som föreslagits via BUN med hänsyn taget till grundskolans organisation i åk F-6 och åk 7-9 samt att nybyggnation av två skolor ska ske på sikt.

› **Politiskt inriktningsbeslut för framtidens skola i Tibro kommun (KS § 54 Dnr 2015-000099 00)**

Beslut: Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att framtaget inriktningsbeslut gällande framtidens skola i Tibro kommun ska präglas av skolans roll i samhället, fysisk och pedagogisk hållbarhet, likvärdighet och trygghet samt en arkitektur med goda estetiska kvaliteter. (Målen för lärmiljön bör fattas på tre olika beslutsnivåer; politisk nivå, ledningsnivå och på den enskilda skolan. På den politiska nivån ligger beslut om inriktning, på ledningsnivån ligger beslut om organisation och pedagogiska utvecklingsmål och på den enskilda skolan ligger beslut om arbetssätt för framtidens lärande.)

Förstudiens hantering:

Hänsyn har tagits till skolans placering samt organisation. Handlingsalternativen ger Tibros kommuns elever tillgång till nya och ändamålsenliga lokaler genomgående för kommunen. De lokaler som inte omfattar nybyggnation anpassas via renovering. Arkitektur och goda estetiska kvaliteter tas i hänsyn vid vidare programarbete med beslutade skollokaler. Nuläget befinner sig skolutredningen i ett tidigt skede och omfattar ett politiskt beslut på inriktning enligt ovan beslut i KS.

› **Kök – Smuleberg (KS § 3 Dnr 2014-00054229)**

5,5 Mkr avsatta i 2015 års budget för ombyggnad av köket på Smuleberg från mottagningskök till tillagningskök.

Förstudiens hantering:

Smuleberg skolans kök avvaktar inriktningsbeslut för skolans framtid. Vid alternativet F-3 aktiveras projektet och en ombyggnation från mottagnings- till tillagningskök bör ske. Vid val av nybyggnation av mer än en skola (alternativet två F-6 skolor) genomförs inga anpassningar av köket på Smuleberg under tiden skolan finns kvar. Istället byggs tillagningskök i de nya skolorna vid genomförande.

› **Biblioteksplan 2015-2019**

Förstudiens hantering:

Skolbibliotek ska finnas på varje grundskola. I programarbete bör utredas om det finns möjlighet eller intresse för att samnyttja lokalerna mellan folkbibliotek, fritidsgårdar och skolbibliotek och andra skolytor. Förstudien har inte berört området vidare.

› **Uppdrag att se över möjligheterna att förlägga Vuxenutbildningen i andra lokaler än Fågelvik. (BUN § 88 Dnr2015-000127 615).**

Kombinationen av gymnasie- och vuxenutbildning i samma lokaler har inte mottagits positivt av elever och uppdraget är att hitta alternativ placering för VUX (eventuellt i kombination med nytt Lärcentrum). Detta påverkar tillgängliga utbildningslokaler i Tibro kommun i framtiden.

Förstudiens hantering:

Förstudien berör inte gymnasie- eller vuxenutbildningen, dock finns här en möjlighet att se över placering av högstadieskolan Nybos lokaler som idag har, och kommer att ha, en betydande teoretisk överyta. Förslagsvis bör investeringen av Nyboskolans upprustning föregås med en analys av nu-läge och behov innan initiering.

› **Ökande förberedelseklasser – förslag på placering vid varje grundskoleenhet i syfte att främja integrationen. (BUN § 81 Dnr 2015-000082 08).**

Förstudiens hantering:

Förstudien föreslår att förberedelseklasser placeras på de skolor där möjlighet finns. I nybyggnationsalternativen finns förberedelseklasserna medräknade utöver de nödvändiga parallellerna, då de anses fylla på grundskolans ordinarie elevunderlag löpande under verksamhetsåret men samtidigt behöver egna lokaler. Antalet barn i förberedelseklass har ökat markant det sista året och befolkningsprognos och samhällstrender tyder på en fortsatt skarp ökning de närmaste 5 åren. I förstudien har antagits en 10 % ökning årligen fram till 2019 och en 5 % ökning därefter för förberedelseklass, där antalet barn ökar från dagens (2015) 56 till cirka 110 elever år 2025. Antagandet är baserat på Migrationsverkets prognoser för flyktingströmmarna. Dessa visar en kraftig uppgång under 2016-2017 och sedan ett långsamt nedåtgående, men ändå ökande, tryck på inflytt av barn skolålder.

(Källa: Migrationsverket)

5. Verksamhetsbeskrivning

5.1 Nuläge

I Tibro finns 4 grundskolor fördelade på 3 i tätort och 1 på landsbygd. Totalt gick det cirka 1 250 elever på de fyra skolorna fördelade på årskurserna F-9 inklusive förberedelseklasser och särskola under HT 2015 (*Siffror från: 2015.10.15*).

Kapaciteten, baserad på 13 respektive 15 kvm BTA per elev, uppskattas till cirka 1 400 elever. I bruttoytan (BTA) ingår gymnastik-, kök-, matsal-, teknik-, verksamhet-, gemensamma- samt kommunikationsytor. Fastigheterna är planerade på ett sätt som gör det svårt att effektivt nyttja lokalytorna. Bland annat är skolorna fördelade på olika byggnader. Totalt sett har Tibro kommun idag en BTA-yta för skolverksamhet på cirka 19 000 kvm inklusive gymnastik- och särskolelokaler. Tillkommer 12 460 kvm BTA-yta på Fågelviksgymnasiet som inte omfattas av denna förstudie.

		Årskurs	Antal elever	Antal 6:or	Kapacitet antal elever	Kapacitets kvm/elev
Smuleberg	Tätort	F-5	285		252	13
Häggetorp	Tätort	F-5	318		307	13
Ransberg	Landsbygd	F-5	129		143	15
Nybo	Tätort	6-9	446	111	736	13
Grundsär - Häggetorp			11	8		
Grundsär - Nybo			10			
Förberedelsekl		F-6	37	5		
Förberedelsekl		7-9	19			
Summa			1 255		1 438	

Tabell 4. Fördelning av elever oktober HT 2015 per skola, grundsär samt förberedelseklass, uppskattad kapacitet per skola.

Smulebergsskolan

Verksamhet: Smulebergsskolan består av Nya Smuleberg (Röda Villan) och Gamla Smuleberg (Gula- Gröna- och Vita villan). På skolan bedrivs idag verksamhet från förskoleklass till årskurs 5. Del av byggnaden Röda villan samt hela Vita villan används (VT 2016) för fritidsverksamhet. Idrott bedrivs i gymnastikhallen (687 kvm BTA) som ligger i direkt anslutning till Nya Smuleberg.

I Röda Villan (Nya Smuleberg) finns idag 9 klassrum samt ett skolbibliotek och där bedrivs verksamhet för åk 3-5. Åk F-2 håller till i Gula och Gröna villan på Gamla Smuleberg. Skolan har brister i ändamålsenlighet i bl.a. kapprum, gruppum och toaletter. Brister finns även i tillgänglighet.

Totalt gick 285 elever på skolan under 2015. Ytan per elev var då 11 kvm BTA inkl gymnastikhall och 9 kvm BTA exkl. gymnastik.

Teknisk status: Smuleberg har byggnader från olika tidperioder. Skolan är indelad på Nya och Gamla Smuleberg där byggnaderna i Nya Smuleberg är byggda under mellan 1969-1999 med en tillbyggnad år 2003 med ett klassrum.

Byggnaderna i Nya Smuleberg är i genomgående fastighetstekniskt bra skick, med en nybyggnation som genomfördes efter en brand 1999. Huvudbyggnaden möter inte tillgänglighetskraven i delar av byggnaden (främst på övreplan) och har brister i tak.

Köket på Smuleberg behöver renoveras med en verksamhetsändring från mottagning till tillagningsskök. Det finns ett politiskt beslut om detta och medel är avsatta. Genomförandebeslut avvaktar beslut i skolutredning.

Gamla Smuleberg är byggt 1930 med en paviljong/tillbyggnad år 1959. Byggnaderna är genomgående i dåligt skick med stora underhållsbehov. Gamla Smuleberg är ej tillgänglighetsanpassad. En avveckling rekommenderas. Totalt finns cirka 460 TKR i underhållsbudgeten.

Smuleberg F-5	2015
Antal elever	285
varav 6:or	0
Antal kvm BTA	3 274
Varav kvm Nya Smuleberg	2 331
Varav kvm G:A Smuleberg	943
Kvm BTA / elev inkl. idrott	11
Kvm BTA / elev exkl. idrott	9
Teknisk status	1,8
Byggår	1930-99/2003
Bokfört värde Nya Smuleberg	4 Mkr (2015)
Bokfört värde G:A Smuleberg	154 TKR (2015)
Fritids	Ja, delvis egna lokaler

Häggetorpsskolan

Verksamhet: På Häggetorpsskolan bedrivs idag grundskoleverksamhet i årskurserna F-5 samt särskola och fritidsverksamhet. Gymnastik, matsal/kök, skolbibliotek samt personalutrymmen och klassrum är placerade i samma byggnad. Skolan är idag tvåparallellig med separata lokaler för fritidsverksamheten.

Det finns 10 klassrum och 4 fritidshemvister. Fritidsverksamhet bedrivs även i en separat byggnad, Eken. Särskolan finns i en tillbyggnad från 2005 (paviljonger) i ena ändan av skolan och har 3 klassrum med tillhörande grupprum anpassade för cirka 3-5 elever per klassrum. Skolan har brister i ändamålsenlighet i bl.a. avsaknad av grupprum och för små kapprum.

Totalt gick 318 elever på skolan under 2015 samt 11 elever i grundsär. Ytan per elev var då 12 kvm BTA inkl. gymnastik men exkl. särskolans del. Ytan per elev i särskola låg på cirka 27 kvm BTA. Totalt finns cirka 425 TKR i underhållsbudgeten inklusive mark.

Teknisk status: Huvudbyggnaden på Häggetorpsskolan är byggd 1972 med platt tak och läckageproblem. Det saknas grupprum och kapprum uppfattas som trånga, för övrigt är lokalerna ändamålsenliga. Gymnastiksalen har en teknisk status under medel.

Det finns två paviljonger om 281 respektive 209 kvm BTA som inhyser skolverksamhet samt en fastighet, Eken (Vita villan) utanför skolbyggnaden där det bedrivs förskoleklass- och fritidsverksamhet.

Häggetorp F-5	2015
Antal elever	318
varav 6:or	0
Antal kvm BTA inkl Eken samt paviljonger	3 995
Kvm BTA / elev inkl. idrott exkl. särskola	12
Kvm BTA / elev exkl. idrott och särskola	10
Kvm BTA /särskoleelev	27
Teknisk status	1,7
Byggår	1972/85
Bokfört värde	6 Mkr (2015)
Fritids	Ja, delvis i egna lokaler

Ransberg skola

Verksamhet: På Ransberg skola bedrivs idag grundskoleverksamhet förskoleklass till årskurs 5. Skolan ligger placerat i ett naturskönt område vid sjön Örlen cirka 8 km utanför centrala Tibro. Skolan är en landsbygdskola och de flesta elever kommer till skolan via skolskjuts eller alternativt färdmedel från främst Fagersanna.

På skolan finns förutom grundskoleverksamhet även förberedelseklass och fritidshem. Verksamheten är uppdelad på flera byggnader. Den äldsta byggnaden är byggd 1930-talet och det genomfördes två tillbyggnader med vardera 2 klassrum var år 1980 respektive 1992. Matsal, kök och gymnastikbyggnaden är från 1978 och sammanbyggd med en äldre paviljong uppförd på 1960-talet som innehåller klassrum.

Ändamålsenligheten varierar kraftigt mellan skolans olika byggnader. Förutsättningarna är olika mellan de äldre och nyare byggnaderna. Vissa problem finns med tillgänglighet.

HT 2015 gick 129 elever på skolan plus förberedelsegrupper med cirka 14 elever. Ytan per elev var då 17 kvm BTA exklusive förberedelsegrupp och 15 kvm BTA inklusive.

Teknisk status: Ransberg skola är i varierande skick med både tekniskt och pedagogiskt välfungerande lokaler men även med lokaler av sämre kvalitet. Underhållsåtgärder som installation av bergvärme och tak är inplanerade under 2016. Den äldre paviljongbyggnaden från 1960 är i dåligt skick och bör avvecklas. Byggnaden från 1930-talet som idag är i behov av grundlig översyn av tekniska installationer, stammar, elledningar samt ventilation och är inte tillgänglighetsanpassad. Totalt finns cirka 345 TKR i underhållsbudgeten inkl. mark.

Ransberg F-5	2015
Antal elever	129 + 14 förberedelsegrupp
varav 6:or	0
Antal kvm BTA	2 141
Kvm BTA / elev inkl. idrott och förberedelsegrupp	15
Kvm BTA / elev exl. förberedelsegrupp	17
Teknisk status	1,7
Byggår	1930-92
Bokfört värde	2 Mkr (2015)
Fritids	Ja, ca 60

Nyboskolan

Verksamhet: Skolan ligger centralt i tätorten och är Tibros enda högstadieskola. Här finns idag årskurserna 6-9. Det finns ett politiskt beslut om att snarast möjligt flytta ut årskurs 6 med placering på dagens F-5 skolor.

På Nybo finns även grundsärskola samt flera förberedelseklasser. Verksamheten är fördelad på 4 byggnader där den äldsta är byggd 1948 och den nyaste byggd 1998. I den nyaste byggnaden finns Teknikskolan idag och Musikskolan finns inrymd i den del som även är skyddsrum. Gymnastik bedrivs i en egen byggnad där även bad finns inrymt samt i sportparkens idrottshallar. Lokalkostnaden för denna byggnad delas med Kultur och Fritid. Grundsärskolan använder delar av Nyboskolan på en yta motsvarande cirka 250 kvm BTA. Detta ger en yta på cirka 25 kvm BTA per elev.

Nyboskolan 6-9	2015
Antal elever exkl. grundsär och förberedelsegrupp varav 6:or	446 111
Antal kvm BTA inkl idrott och särskola	9 567 varav 250 särskola
Kvm BTA / elev exkl. idrott	21
Kvm BTA / elev exkl särskola	21
Kvm BTA /särskoleelev	25
Teknisk status	1,8
Byggår	1948-83/89
Bokvärde värde	13 Mkr (2015)
Fritids	Nej

HT 2015 (oktober) gick det cirka 450 elever i årskurserna 6-9, varav cirka 110 gick i årskurs 6. Grundsärskolan hade cirka 10 elever, varav 8 gick i årskurs 6, och förberedelsegruppen var cirka 20 elever.

Teknisk status: Nyboskolan har generellt en acceptabel nivå gällande byggnadernas status. Undantag är ytskikt samt miljö och energi (gäller samtliga skolor).

I huvudbyggnaden bör ventilationen ses över då det finns många äldre aggregat. Halva taket är ombyggt på den stora byggnaden, där resterade delar måste ses över inom kort. Fönsterna i teknikhuset är i dåligt skick. Det finns cirka 800 TKR i underhållsbudgeten för Nyboskolan och cirka 235 TKR för Bad och Idrott, båda inkl. mark.

5.2 Brukarutveckling

Elevprognoserna i Tibro kommun visar på en ökning av elever i samtliga årskurser. Man har en jämn ökning i årskurserna F-6 fram till år 2025 och en mindre topp år 2021 för åk 7-9.

Prognos med flöden till andra skolor F-9											Antal klasser 2015 HT	Antal klasser 2025 HT	Förändring antal klasser 2015-25
År/ Årskurs	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025			
F	124	125	104	128	130	128	130	132	134	135	6	7	1,2
åk 1	113	125	126	106	129	132	129	131	133	135	6 (7)	7	0,1
åk 2	137	119	130	131	111	134	136	134	135	137	6	7	0,7
åk 3	123	138	120	131	131	113	134	137	134	136	6 (7)	7	0,2
åk 4	133	126	140	122	133	133	114	136	139	136	6	7	1,1
åk 5	117	136	128	142	125	135	136	117	138	141	6	7	0,8
åk 6	127	119	138	130	144	127	137	137	119	140	6	7	1,2
åk 7	118	129	121	139	132	145	128	138	139	121	5	5 (6)	0,2
åk 8	116	118	128	120	138	131	144	127	137	138	5 (4)	6	1,3
åk 9	109	118	120	130	122	139	132	144	129	138	5	6	1,0
Summa F-6	875	889	886	889	902	901	916	923	931	958			5,3
Summa åk 7-9	343	366	370	389	392	414	404	408	404	397			2,5
Kapacitet baserad på befintliga lokaler				ÅK 7-9	711	ÅK F-6	691						
Andel av befolkning				97%		Elever per klass / ÅK		F-6 20	7-9 25				

Tabell 5. Elevutveckling 2016 – 2025 uppdelad per årskurs. Kapacitet i nuvarande skollokaler baserat på 13 respektive 15 kvm BTA (13 kvm BTA för Smuleberg, Häggetorp samt Nybo och 15 kvm BTA för Ransberg). Exklusive grundsär och förberedelseklasser (men inkl. elever som gått förberedelseklass och sen går i ordinarie verksamhet).

Prognoserna visar på en ökning från dagens 6-parallelliga grundskola F-6 (totalt i kommunen) till en 7-parallellig skola efter år 2019 (F-6) och från en 5-parallellig till 6-parallellig för åk 7-9. De största ökningarna sker i förskoleklass, åk 4 samt åk 8 och 9.

Antal klasser per årskurs och år

Antal klasser	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Medel
F	5,2	6,4	6,5	6,4	6,5	6,6	6,7	6,7	6,4
åk 1 - 20 elever/klass	6,3	5,3	6,5	6,6	6,5	6,5	6,6	6,7	6,4
åk 2 - 20 elever/klass	6,5	6,5	5,5	6,7	6,8	6,7	6,7	6,8	6,5
åk 3 - 20 elever/klass	6,0	6,5	6,5	5,6	6,7	6,8	6,7	6,8	6,5
åk 4 - 20 elever/klass	7,0	6,1	6,6	6,6	5,7	6,8	6,9	6,8	6,6
åk 5 - 20 elever/klass	6,4	7,1	6,3	6,7	6,8	5,9	6,9	7,0	6,6
åk 6 - 20 elever/klass	6,9	6,5	7,2	6,4	6,8	6,8	6,0	7,0	6,7
åk 7 - 25 elever/klass	4,9	5,5	5,3	5,8	5,1	5,5	5,5	4,9	5,3
åk 8 - 25 elever/klass	5,1	4,8	5,5	5,2	5,7	5,1	5,5	5,5	5,3
åk 9 - 25 elever/klass	4,8	5,2	4,9	5,5	5,3	5,7	5,2	5,5	5,3

Tabell 6. Antal klasser/paralleller inom grundskolan 2018-2025 samt medel.

Beräkningen är baserad på 20 elever per klass i åk F-6 och 25 elever per klass i åk 7-9. Viss flexibilitet finns genom att öka antalet barn per klass under de toppar som uppstår. Detta kan dock påverka personalkostnaderna. Siffrorna inom parentes för antal klasser årskurs 1,3 och 8 år 2015 visar behovet vid en uppdelning på cirka 20 respektive 25 elever per klass. År 2025 visar att årskurs 7 behöver 5 paralleller, dock har man som nämnt ovan en topp under 2021 där ytterligare en klass kan komma att behövas. Därav rekommenderas en 7-parallell skola för F-6 och 6-parallell för åk 7-9.

5.3 Nuvarande lokaler

Nuvarande skollokaler är i huvudsak byggda mellan 1950-1990 med vissa lokaler från 1930-tal samt till- och/eller ombyggnationer under tidigt 2000-tal.

Teknisk status på fastigheterna varierar men samtliga byggnader ligger på en nivå som motsvarar neutral (2) eller under i status. Bedömningskalan har varit förenklas till 1: Dålig 2: Neutral 3: Bra och följande parametrar har bedömts: tak, fasad, fönster, grund, ytskikt samt miljö och energi. Pga. byggnadernas ålder och skick finns en överhängande risk att det krävs omfattande underhållsåtgärder för att bedriva fortsatt verksamhet de närmaste 5-10 åren. De brister som finns nu i tak, stomme och grund kan på sikt innebära problem med t.ex. inomhusklimat. Detta kan i sin tur leda till myndighetsbeslut som kräver akuta åtgärder för att verksamhet ska kunna fortsätta bedrivas. Omfattningen av detta scenario är inte vidare utrett men risken kvarstår med äldre byggnader. Inga uppgifter har framkommit som indikerar risker med klimat eller andra miljörelaterade parametrar i nuläget.

Kapitalkostnaderna belastar i dagens system Kommunstyrelsens förvaltning och fördelas inte ut på BUNs verksamheter. Idag är dessa relativt låga, främst för att de flesta fastigheter är äldre och mestadels avskrivna.

Lokalkostnader 2015		Nuläge	Teknisk status.	Ändamålsenlighet	Drift inkl städ tkr/år	Underhåll – planerat och avhjälpande inkl mark	Lokalkostnader tkr/år BUN
Nya Smuleberg	Tätort	F-5	2,4	1,5	1 063	235	1 298
Gamla Smuleberg		s.o.	1,3	1,5	497	182	679
Häggetorp inkl paviljong	Tätort	F-5	1,7	1,5	2 033	455	2 488
Ransberg	Landsbygd	F-5	1,7	1-2,5	1 071	345	1 416
Nybo inkl idrott	Tätort	6-9	1,8	2	3 264	813	4 077
Summa BUN					7 928	2 030	9 958

Tabell 7. Nuvarande skolfastigheter som omfattas av förstudien.

Kostnader skolfastigheter 2015 kr/kvm BTA

Fastighet	BTA 2015	Drift inkl städ	Underhåll – planerat och avhjälpande inkl mark	Kapital- kostnad	Summa lokal- kostnader inkl kapital
Smuleberg	3 274	476	127	125	729
Varav NYA Smuleberg	2 331	456	101	110	667
Varav G:A Smuleberg	943	527	193	163	884
Häggetorpsskolan inkl paviljong & Eken	3 995	509	114	185	808
Ransberg skola	2 141	500	161	125	786
Nyboskolan inkl idrott	9 567	341	85	160	587
REPAB FAKTA SKOLOR 2015		364			

Tabell 8. Lokalkostnader för nuvarande skolfastigheter som omfattas av förstudien i kr per kvm BTA (2015 års kostnader)

Driftkostnaderna för Tibros skolfastigheter ligger strax över riktvärdena inom branschen (REPAB Skollokaler 2015 drift inkl städ 364 kr/kvm BTA) undantaget Nyboskolan.

Redovisningssätt och fördelning inom löpande och planerat underhåll kan ändra förhållandena mellan dessa nyckeltal och ska endast tas som en indikator.

6. Bedömning av framtida lokalbehov

Avsnittet beskriver underlaget för lokalbehovsanalysen och resultatet av desamma.

6.1 Lokalbehovsanalys

Lokalbehovsanalysen är baserad på ett antal antaganden. Dessa redovisas nedan:

- › Nyckeltal per elev i årskurs F-6 är 11 kvm där fritidsverksamhet delvis ingår men ej idrott.
- › Fritidsverksamhet ingår med 0,7 kvm per elev. Antalet elever som nyttjar fritids beräknas till 85% för årskurserna F-2 och 50% för årskurserna 3-4.
- › Cirka 1 000 elever i åk F-6 år 2025 inklusive förberedelseklasser och grundsär.
- › Nyckeltal per elev i årskurs 7-9 är 13 kvm exklusive idrott.
- › Cirka 450 elever i åk 7-9 år 2025 inklusive förberedelseklasser och grundsär.
- › Riktvärdena på yta är baserade på ny – alternativt ombyggnation av befintliga lokaler.
- › Särskola ska integreras i den mån möjligt med övriga lokaler där gemensamma verksamhetslokaler tillgänglighetsanpassas utifrån behov.
- › I kalkyler har en ränta på 3 % samt avskrivningstid på 33 år använts.

Verksamhet	Elever 2015	Prognos Antal 2025	Kvm BRA 2015	Kvm BRA behov enligt prognos 2025 (skollokaler)	Nyckeltal Kvm per brukare 2025	Nyckeltal Kvm per brukare 2015
F-5	732					
F-6	853	958		10 538	11	
Smuleberg	285		3 274			11
Häggetorp	318		3 995			12
Ransberg	129		2 141			17
Nybo 6-9	446		9 567			21
varav 6:or	111					
Nybo 7-9	335	397		5 161	13	
Förberedelsegr F-6	37	70		700	10	
Förberedelsegr 7-9	19	36		360	10	
Särskola F-6	11	16		480	30	31
Särskola 7-9	10	15		450	30	70
Summa	1 255	1 492	18 977	17 692		
Fritidshem		430		300	0,7	
Mark - utomhusmiljö			cirka	20 500		

Tabell 9. Antal elever nuläge och prognos 2025 inklusive nyckeltal för ytor BTA per elev. Markyta baseras på 1,5 gånger skolans yta för F-6 och 0,5 gånger skolans yta för 7-9. Tillkommer idrottshallar á 1 600 kvm BTA styck vid fullstor hall.

6.2 Lokalbehov

Elevutvecklingen visar på strax över 1 000 elever i grundskoleverksamhet årskurs F-6 i Tibro kommun år 2025 inklusive förberedelseklasser och grundsär. Detta ger en 7-parallellig skola (20 elever per klass upp till åk 6) med möjlighet till en extra klass i vissa årskurser. Inom skollokalsbranschen finns riktvärden för yta per elev vid om- och/eller nybyggnation av grundskolor. Riktvärde för kvadratmeteryta BTA per elev i åk F-6 är 8-10 kvm per elev (Repab Skollokaler 2015). I detta ingår teknik-, kommunikation- och verksamhetsytor. Även kök, matsal, mindre gymnastiksal, integrerade fritidsutrymmen och personalutrymmen ingår. I förstudien används 11 kvm BTA som riktvärde där man bl.a. arbetar med extra utrymme för ändamålsenliga fritidsverksamhetslokaler. Idrott är särredovisat i två fullstora hallar på 1 600 kvm BTA, en per nybyggd skola. Idrott ingår där det inte är särredovisat för åk F-5.

Årskurserna 7-9 som finns på Nyboskolan idag behöver enligt elevprognoserna plats för cirka 450 elever år 2025. Detta ger en 6-parallellig skola med 25 elever per klass. Med ett riktvärde på 13 kvm BTA per elev (branschriktvärde för ny- eller ombyggd skola är 9-13 kvm BTA) är lokalbehovet cirka 5 600 kvm. Nyboskolan har idag en yta om 9 240 kvm BTA med 21 kvm BTA per elev (baserat på 446 elever varav 111 i ÅK 6 inkl särskola men exklusive idrott) och upplevs av verksamheten som icke ändamålsenlig vilket leder till känsla av trångboddhet. I Nyboskolans nyckeltal ingår ej idrotts-hall.

Grundsärskolan behöver cirka 500 kvm BTA yta i åk F-6 samt liknade behov i åk 7-9. Riktvärdet som används är 30 kvm BTA per elev, detta är dock svårt att förutse då behoven i särskolan varierar mycket beroende på de deltagande elevernas specifika behov. Lokalerna bör således göras så flexibla som möjligt med öppna ytor och flyttbara gränser. Samtliga skolor bör även göras tillgängliga för alla elever i gemensamhetsutrymmen för en framgångsrik integration mellan elever. Idag (HT 2015) har eleverna i särskolan på Häggetorp 27 kvm BTA yta per elev och på Nyboskolan 25 kvm BTA per elev.

7. Handlingsalternativ

Handlingsalternativen som omfattas av denna förstudie baseras på beslut i Barn- och Utbildningsnämnden taget under decembermötet (Beslut BUN § 117 Dnr 2015-000059 29)

"Barn- och utbildningsnämnden ställer sig bakom Styrgruppens beslut att organisera grundskolan i Förskoleklass - årskurs 6 och årskurs 7-9 samt slutföra förstudien genom att detaljberäkna de två alternativ som är föreslagna i en förstudierapport."

De alternativ som hänvisas till lyder enligt följande

- › Bygga två nya F-6 skolor samt en översyn av hur övriga skolor kan byggas om.
- › Bygga en ny 4-6 skola och ombyggnation av Häggetorpsskolan, Ransbergs skola och Smulebergsskolan till F-3 skolor.

Till alternativen är utretts ett scenario där Ransberg blir en 1-parallellig F-6 skola. Detta alternativ finns särredovisat i bilaga 1.

Handlingsalternativen har analyserats ur följande perspektiv:

Lagkrav (skollag, läroplan) - Hur väl möter alternativet aktuella lagkrav gällande skola och arbetsmiljö. Här beaktas skollagen och läroplan.

Politiska mål/visioner – Matchning mot kommunens mål och visioner med respektive förslag.

Verksamhet – Verksamhetsperspektivet gällande pedagogik, kostnader, verksamhetsutveckling och hur de olika alternativens innehåll och förslag påverkas.

Arbetsmiljö – Arbetsmiljön för de anställda som påverkas av föreslagna förändringar.

Ekonomi - Investering och ökade kapitalkostnader analyseras och presenteras.

Behov (elevantal, ytor) – Hur väl möter alternativen de behov av elevplatser som finns, nyckeltal och klassindelningar.

Fastighet – Långsiktighet inom drift och underhållsperspektiv. Vilka konsekvenser har respektive handlingsalternativ på fastighetsavdelningen. Exempel: Efterfrågade underhålls- och arbetsmiljöåtgärder kan också bli kostnadsdrivande i de fastigheter som har många år på nacken. T.ex. är livslängden på en ombyggnad kortare än vid nyproduktion och ett omtag erfordras inom cirka 20-30 år kontra nybyggnation som har en förväntad livslängd på 40-50 år. Livscykelanalys bör genomföras innan investeringar görs i befintliga byggnader.

Effektivitet – Samnyttjande av ytor mellan verksamheter, flexibilitet och hög nyttjande- och fyllnadsgrad är grunden för effektiva och samtidigt ändamålsenliga lokaler. Hur väl möter alternativen detta perspektiv.

7.1 Handlingsalternativ F – 3 – ny skola 4-6

Handlingsalternativet innebär att kommunen behåller befintliga fastigheter med undantag för Gamla Smuleberg samt vissa paviljongbyggnader. De befintliga lokalerna på Smuleberg, Häggetorp och Ransberg verksamhetsanpassas där behov föreligger till en stadiindelning för F-3. Särskolan finns kvar på befintliga skolor och förberedelseklasser placeras vid samtliga skolor. Tillfälliga ersättningslokaler kan behövas vid anpassningar av befintliga fastigheter. Detta planeras vidare i programarbete. Kostnaden för ersättningslokaler finns inte med i kalkylen då omfattningen inte är känd.

Skola	Befintlig uppdelning	Framtida uppdelning	Åtgärd
Smuleberg	F-5 2-parallell	F-3 3-parallell	Befintliga lokaler renoveras och anpassas till F-3 verksamhet. Viss nybyggnation krävs pga. avveckling av G.A Smuleberg
Häggetorp	F-5 2/3-parallell	F-3 3-parallell	Befintliga lokaler renoveras och anpassas till F-3 verksamhet.
Ransberg	F-5 1-parallell	F-3 1-parallell	Befintliga lokaler renoveras och anpassas till F-3 verksamhet. Äldre paviljong avvecklas
Ny skola	xx	4-6 7 parallell	Nyproduktion
Nybo	6-9 5-parallell	7-9 6-parallell	Befintliga lokaler renoveras och ytan anpassas till volymbehov och uppgraderas.

Tabell 10. Åtgärder alternativ F- 3, befintliga F-5 skolor anpassas till F-3, nybyggnation av ny 4-6 skola, anpassning av Nybo 7-9 efter behov.

Utvärdering

Följande bedömning har gjorts baserat på tillgänglig information, nuläge och framtida prognoser.

Nedan följer en mer detaljerad förklaring till värdena.

0=möter ej, 1=ok 2=bra 3=utmärkt	Alt F-3 + ny 4-6 skola			
		<i>Krav</i>	<i>Behov</i>	<i>Vision</i>
Lagkrav (skollag, läroplan)	2	x	x	
Politiska mål/visioner	2	x	x	
Verksamhet	2	x	x	
Arbetsmiljö	2	x	x	
Ekonomi	2	x	x	
Behov (elevantal, ytor)	2	x	x	
Fastighet	1	x		
Effektivitet	1	x		
Summa	14			

Lagkrav (skollag, läroplan) – Betyg: 2/3

Alternativet delar upp skolverksamheten i tydliga stadier, F-3, 4-6 och 7-9. Behörighetskrav och gällande lärarutbildningar är utformande efter de ovan nämnda stadierna vilket stödjer förslaget. Skolorganisationen får bättre möjligheter att utföra sitt uppdrag med en samlad kompetens i samma lokaler. Den tydliga stadiindelningen följer även en stadiindelad timplan som ligger som förslag från Regeringen via Skolverket. Stadiindelningen medför dock även svårigheter för särskolans verksamhet samt till viss del för fritidsverksamheten som kan få ökade personalkostnader och svårare att möta verksamhetskrav på lokaler.

Förslaget tillför en ny idrottshall som byggs i samband med den nya 4-6 skolan. Detta ökar tillgången för idrottstimmar som också överensstämmer med Skolverkets förslag till fler timmar inom idrott och hälsa. Ny idrottshall är även ett efterlängtat tillskott för föreningslivet i Tibro.

Politiska mål/visioner – Betyg: 2/3

Alternativet skapar flera mindre enheter som möter Tibros visionsbild av en trygg boplats. Förslaget möter samtliga mål som BUN satt upp för 2016.

Verksamhet – Betyg: 2/3

Eleverna behöver inte byta skola mitt i ett stadie, vilket ger fördelar för bedömningar av samma lärare kopplat till kursplanernas innehåll. Då betyg sätts först i årskurs 6 är det en fördel att ha följts av en enhetlig sammansättning av lärare när så sker, dock väger ett F-6 alternativ bättre i detta resonemang.

Nackdelen med förslaget är övergången från de mindre F-3 enheterna till en sammanslagen 4-6 enhet. Elever kan uppleva övergången utmanande fast samtidigt spännande. Integrationen mellan yngre och äldre elever begränsas. Samnyttjande mellan personalresurser begränsas också delvis, likaså för lokaler. Fritids delas upp på olika skolor då behovet för fritids i årkurs 4 kvarstår och ökar enligt trender. Särskolans elever påverkas genom att problem kan uppstå för verksamheten att uppfylla läroplanens krav på verksamhetslokaler och ämnen (personal).

Arbetsmiljö – Betyg: 2/3

Arbetsmiljön påverkas positivt då samtliga lokaler anpassas och görs ändamålsenliga för den verksamhet som ska bedrivas i lokalerna. Anpassningarna ger utrymme för åtgärder som förenklar och skapar förutsättningar för personal och elever att maximera nyttan av verksamhetslokalerna på ett sätt som stämmer överens med lagar, regler och önskvärd pedagogik.

Då samtliga skollokaler ses över och nödvändiga anpassningar och underhåll genomförs i de befintliga byggnaderna ökar även kraven och således kvalitén på tillgänglighet, inomhusklimat, ändamålsenlighet samt övriga rutiner för t.ex. städ mm.

Nackdelen är att då det i förslaget är befintliga fastigheter som renoveras och anpassas kan det begränsa möjligheterna i byggnation och vara kostnadsdrivande med vissa åtgärder.

Ekonomi – Betyg: 2/3

Investeringsnivån totalt – tillika en ökning av kapitalkostnaden – är totalt sett mellan 350-400 Mkr totalt för samtliga grundskolor i Tibro kommun. Då denna utredning kalkylerar kostnader via både behovs- samt kostnadsnyckeltal ska siffrorna ses som uppskattade och mycket preliminära. Både elevunderlag och kostnader (via exempelvis efterfrågan på marknaden för byggtjänster) kan påverka slutkalkylen. I Summa investeringar ingår markåtgärder med 1,5 gånger skolans yta gånger 500 kr/kvm, oförutsedda utgifter med 10 % samt Inventarier med 3% av byggkostnaden.

Alternativ	Nybygg BTA	Idrott kvm BTA	Ombygg kvm BTA	Total kvm BTA inkl idrott	Investering mkr	Summa investering mkr
Smuleberg F-3	469		2 331	3 120	35	42
Häggetorp F-3			3 995	3 995	40	48
Ransberg F-3			1 500	1 500	15	18
NY 4-6 inkl idrottshall	5 200	1 600		6 800	157	183
Nybo 7-9 exkl. idrott			9 241	9 241	69	81
Summa	5 669	1 600	17 067	24 662	316	371

Tabell 11. Alternativ F-3 anpassningar av befintliga F-5 skolor, en ny 4-6 skola samt anpassningar av Nybo (ej idrott). Ny-, om- samt totalbyggnation BTA kvm, investering bygg samt investering totalsumma.

Handlingsalternativet innebär en avveckling av Gamla Smuleberg därav behövs viss nybyggnation på Smulebergsskolan för att möta elevbehovet. Utformningen på denna nybyggnation är inte utredd och vidare programarbete kan förändra kostnadskalkylen för både avveckling av gamla befintliga lokaler men också anpassningar av tillbyggnaden på befintliga skollokaler. Även på Ransberg avvecklas gamla paviljongen och övervåningen på äldre skolhuset åtgärdas ej. Nyboskolan anpassas och underhålls, dock ingår ej idrottsdelen i kalkylen då den ligger tillsammans med badet och kan inte åtgärdas separat.

Detta alternativ ökar BUNs driftkostnader med cirka 2 Mkr per år och KS kapitalkostnad med cirka 17 Mkr per år. Detta är en omfattande ökning av kapitalkostnaden. Den redovisade kostnaden för Alternativ F-3 inkluderar kapitalkostnader på befintliga byggnader.

ÅRSKOSTNAD TKR/ÅR	2015 Nuläge			Alternativ 3xF-3, Ny 4-6 skola			32 2025 TKR/ÅR
	KVM BTA	BUN TKR/ÅR	KS TKR/ÅR	KVM BTA	BUN TKR/ÅR	KS TKR/ÅR	
	18 977	9 958	2 849	22 736	11 926	20 099	
	Drift	UH	Kapital	Drift	UH	Kapital	
Smuleberg	1 560	417	411	1 234	235	1 788	
Häggetorp inkl. paviljong	2 033	455	723	2 033	455	2 313	
Ransberg	1 071	345	268	1 071	345	865	
NY SKOLA 4-6	0	0	0	2 476	0	11 020	
Nybo inkl. idrott	3 264	813	1 449	3 264	813	4 114	
SUMMA	7 928	2 030	2 849	10 078	1 848	20 099	

Tabell 12. Lokalkostnader uppdelade på drift, underhåll samt kapital per år, före och efter genomförande.

Den största investeringen ligger i nybyggnationen av en 4-6-skola, där ingår även nyproduktion av en fullstor idrottshall som kan ersätta behovet av sportytor som tidigare knutits till projektet "Arena Fågelvik". Nyproduktion innebär oftast en stor flexibilitet och mindre risk för kostnadsöverskningar vilket talar för alternativet. Yteffektivitet och samnyttjande mellan verksamhetsrelaterade funktioner kan maximeras och driftkostnader kan sänkas. Då handlingsalternativet till största del omfattar ombyggnationer av äldre fastigheter finns här en nackdel med variationer inom lokalbeståndet och den uppfattade kvalitén på skollokaler mellan stadierna. Det är även troligt att man inom en 10-årsperiod kommer behöva åtgärda och möjligtvis riva de äldre skollokaler. Handlingsalternativet som innebär ombyggnation av befintliga skollokaler skapar en förskjutning av nyproduktion, men eliminerar inte en framtida investering i ytterligare en ny skola.

Grundbemanningen på mindre enheter måste justeras och ökar troligtvis personalkostnaderna för verksamheten.

Behov (elevantal, ytor) – Betyg: 2/3

Alternativet möter framtida behov av elevplatser och skapar viss flexibilitet mellan årskurserna på respektive skola. Detta pga. att yta frigörs när elever flyttas till den nya 4-6 skolan.

Alternativet innebär en över-/vakant yta på cirka 4 000 kvm BTA yta räknat på kapacitetsnyckeltalen per elev och skola, 13 kvm BTA för Häggetorp och Nybo. Fördelningen av den vakanta ytan på cirka 4 000kvm är 13 % på F-3 skolorna (cirka 500 kvm) och 87 % på Nyboskolan (cirka 3 500 kvm).

Gamle Smuleberg avvecklas vilket kräver en viss tillbyggnad på Smulebergsskolan. Antal elever max per skola baserar sig på elevprognoser och kan komma att ändras i samband med uppdater-

ringar och vidare utredning per skola. Även på Ransbergs skola kan vissa delar av skolan behöva avvecklas och ersättas. Detta är dock inte medräknat i förstudien pga. att den typen av detaljerad analys inte genomförts av någon specifik skola. Antalet elever totalt för 2015 är 1 178 exklusive grundsär och förberedelseklasser och 1 255 elever totalt. Siffran 1 500 (1 470 avrundat) elever år 2025 är inklusive grundsär och förberedelseklasser. Vakant yta kan uppstå på Häggetorp där eventuellt lokalerna på Eken kan avvecklas/lämnas. I förstudiens kalkyl ingår de i summan. Även Nybo skolan kan få en omfattande vakant yta om skolan verksamhetsanpassas, detta får utredas separat.

Alternativ	Antal elever efter ombygg.	Elever 2015 (inkl. särskola och förberedelseklass)	Summa investering mkr	Vakant yta efter ombygg.
Smuleberg F-3	210	285	42	
Häggetorp F-3	240	318	53	495
Ransberg F-3	100	129	18	
NY 4-6	460		171	
Nybo 7-9	460	446	81	3 467
Summa	cirka 1 500 (1 470)	1 178 (1 255)	377	3 962

Tabell 13. Antal elever, före och efter projektets genomförande, summa investering samt uppskattad kommande vakant yta.

Elevprognoserna indikerar en elevökning från 2015-års nivå på cirka 1 250 elever i grundskolan till cirka 1 500 elever år 2025 (inkl grundsär som kräver större lokalytor). Alternativet möter elevplatsbehovet väl. Elevprognoserna måste stämmas av löpande baserat på rådande utveckling inom trycket på skolplatser i landet.

Fastighet – Betyg: 1/3

Handlingsalternativet ökar fastighetsbeståndet inom kommunen då nybyggnationen av en ny 4-6-skola är större än avvecklingen av Gamla Smuleberg samt eventuellt andra byggnader, främst icke ändamålsenliga paviljonger.

Drift- och underhållskostnader kan komma att minska något för befintliga lokaler då en större insats görs med en anpassning till föreslagen stadieindelning. Dock finns behov av fortsatt underhåll kvar då fastigheterna är gamla.

Efterfrågade underhålls- och arbetsmiljöåtgärder kan också bli kostnadsdrivande i de fastigheter som har många år på nacken. Livslängden på en ombyggnad är kortare än vid nyproduktion och ett omtag erfordras inom cirka 20-30 år kontra nybyggnation som har en förväntad livslängd på 40-50 år.

Effektivitet – Betyg: 1/3

Förslaget möjliggör en flexibel och samnyttjande lösning för nybyggnationen 4-6-skola. Där blir även lokalyta per elev baserad på riktvärden och ytan anpassas till verksamhetens behov. I befintliga fastigheter som utgör årskurserna F-3 samt 7-9 begränsas yteffektivitet och samnyttjande med rådande planlösningar och begränsningar i byggnaderna till viss del.

Uppdelningen på tre stadier varav tre mindre enheter för de yngsta eleverna i lågstadiet ger en försämring i samnyttjande av gemensamma ytor så som t.ex. bibliotek, matsal, idrott, personalutrymmen mm. Även samordningsvinster med personal inom grundskola och fritids begränsas.

7.2 Handlingsalternativ F – 6 – två nya skolor

Handlingsalternativet innebär att kommunen avvecklar Smulebergsskolan och Håggetorpsskolan till förmån för två nya skolor med årskursfördelning F-6. En av skolorna inhyser även grundskolan åk F- 6. Grundskolans årkurser 7-9 finns kvar på Nyboskolan och förberedelseklasser placeras vid samtliga skolor. Ransberg skola anpassas vid behov till en F-3 skola och Nybo fortsätter som 7-9 i befintliga lokaler med eventuella anpassningar. På Nyboskolan gör de ytor som skolan behöver iordning för bättre lokaleffektivitet och ändamålsenlighet, resterande ytor rustas upp med nödvändigt underhåll. Ransberg och Nybo utreds vidare i vilken omfattning anpassningar behövs. Tillfälliga ersättningslokaler kan behövas vid anpassningar av befintliga fastigheter Ransberg och Nybo. Detta planeras vidare i programarbete och bör begränsas så långt som möjligt genom att en ny skola står klar före anpassningarna och kan avlasta elevplatsbehovet. Kostnaden för ersättningslokaler finns inte med i kalkylen då omfattningen inte är känd.

Skola	Befintlig uppdelning	Framtida uppdelning	Åtgärd
Smuleberg	F-5 2-parallell		Avvecklas – rivning // alternativ användning
Håggetorp	F-5 2/3-parallell		Avvecklas – rivning // alternativ användning
Ransberg	F-5 1-parallell	F-3 1-parallell	Befintliga lokaler renoveras och anpassas till F-3 verksamhet där behov finns.
Ny skola	xx	F-6 4-parallell	Nyproduktion
Ny skola	xx	F-6 3-parallell	Nyproduktion
Nybo	6-9 5-parallell	7-9 6-parallell	Befintliga lokaler renoveras och ytan anpassas till volymbehov och uppdateras där behov finns.

Tabell 14. Åtgärder alternativ F – 6, nybyggnation av två F-6 skolor, anpassningar av Ransberg F-3 samt Nybo åk 7-9.

Utvärdering

Följande bedömning har gjorts baserat på tillgänglig information, nuläge och framtida prognoser. Nedan följer en mer detaljerad förklaring till värdena.

0=möter ej, 1=ok 2=bra 3=utmärkt	Alt 2 nya F-6 skolor			
	<i>Krav</i>	<i>Behov</i>	<i>Vision</i>	
Lagkrav (skollag, läroplan)	3	x	x	x
Politiska mål/visioner	3	x	x	x
Verksamhet	3	x	x	x
Arbetsmiljö	3	x	x	x
Ekonomi	1	x		
Behov (elevantal, ytor)	3	x	x	x
Fastighet	2	x	x	
Effektivitet	3	x	x	x
Summa	21			

Lagkrav (skollag, läroplan) – Betyg: 3/3

Alternativet delar upp skolverksamheten i tydliga stadier, F-6 och 7-9. Behörighetskrav och gällande lärarutbildningar är utformande efter de ovan nämnda stadierna vilket stödjer förslaget. Skolororganisationen får bättre möjligheter att utföra sitt uppdrag med en samlad kompetens i samma lokaler. Den tydliga stadieindelningen följer även en stadieindeldad timplan som ligger som förslag från Regeringen via Skolverket.

Förslaget tillför två nya idrottshallar som byggs i samband med de nya skolorna. Detta ökar tillgången för idrottstimmor som också överensstämmer med Skolverkets förslag till fler timmar inom idrott och hälsa.

Politiska mål/visioner – Betyg: 3/3

Alternativet skapar nya, sammankopplade enheter som möter Tibros visionsbild av en trygg boplats. Förslaget möter samtliga mål som BUN satt upp för 2016, vidare finns inga mål specificerade för år 2019-2025. Vid nybyggnation kan de nya skolorna skapa förutsättningar för ändamålsenliga lokaler med trygghet att få en plats i en likvärdig skola oavsett boplats inom kommunen. Nya idrottshallar är även ett efterlängtat tillskott för föreningslivet i Tibro.

Verksamhet – Betyg: 3/3

Eleverna behöver inte byta skola mitt i ett stadie, vilket ger fördelar för bedömningar av samma lärare kopplat till kursplanernas innehåll. Då betyg sätts först i årskurs 6 är det en stor fördel att ha följts av en enhetlig sammansättning av lärare när så sker. Trygghet för elever samt personal vid sammanhållna stadier upp till årskurs 6.

Integrationen mellan yngre och äldre elever kan uppmuntras och arbetas in i läroplanen. Samnyttjande mellan personalresurser möjliggörs, likaså för lokaler. Fritids samlas på samma enhet vilket möjliggör personal- samt lokaleffektivitet. Efterfrågan på fritidshemsplats ökar enligt trender (Källa:

Skolverket 20150418 PM Dnr. 2015:00326) främst i åldersgruppen F-2 men även i årskurserna 3 och 4. Verksamheten kan här bygga upp lokalerna samt pedagogiken efter nya förutsättningar i läroplan samt samnyttja gemensamma ytor för att utöka skolans funktionalitet.

Övergången från Ransberg F-3 skola görs in i årskurs fyra i den valda F-6 skola vilket kan skapa en viss skillnad mellan elever och tryck på skolan från lågstadiet till mellanstadiet. Övergången till högstadiet, årskurs 7-9 görs på samma villkor för samtliga elever i Tibro kommun.

Arbetsmiljö – Betyg: 3/3

Arbetsmiljön påverkas positivt då samtliga lokaler anpassas och görs ändamålsenliga för den verksamhet som ska bedrivas i lokalerna. Anpassningarna ger utrymme för åtgärder som förenklar och skapar förutsättningar för personal och elever att maximera nyttan av verksamhetslokalerna på ett sätt som stämmer överens med lagar, regler och önskvärd pedagogik.

Då samtliga skollokaler ses över och nödvändiga anpassningar och underhåll genomförs i de befintliga byggnaderna ökar även kraven och således kvalitén på tillgänglighet, inomhusklimat, ändamålsenlighet samt övriga rutiner för t.ex. städ mm. Fördelar i faktum att stora delar av personalen i detta förslag kommer arbeta i friska och om- eller nybyggda miljöer och förutsättningarna jämnas ut mellan skolorna.

Ekonomi – Betyg: 1/3

Investeringsnivån totalt – tillika en ökning av kapitalkostnaden – är totalt sett mellan 450-500 Mkr totalt för samtliga grundskolor i Tibro kommun. Då denna utredning kalkylerar kostnader via både behovs- samt kostnadsnyckeltal ska siffrorna ses som uppskattade och mycket preliminära. Både elevunderlag och kostnader (via exempelvis efterfrågan på marknaden för byggtjänster) kan påverka slutkalkylen. I "Summa investeringar" ingår mark med 1,5 gånger skolans yta (F-6) och 0,5 gånger skolans yta (7-9) X 500 kr/kvm, oförutsedda utgifter med 10 % samt Inventarier med 3% av byggkostnaden. För nybyggnation har kvm BTA priset satts till 25 000 kr/kvm BTA och för ombyggnation till 10 000 kr/kvm BTA. För skolytorna på Nybo har kvm BTA priset satts till 10 000 kr/kvm BTA och

Alternativ	Nybygg BTA	Idrott kvm BTA	Ombygg kvm BTA	Total kvm BTA	Investering mkr	Summa investering mkr
Ny skola F-6 inkl sär	5 200	1 600		6 800	157	183
Ny skola F-6	4 800	1 600		6 400	147	171
Ransberg F-3			1 500	1 500	15	18
Nybo 7-9 inkl sär		326	9 241	9 241	69	81
Summa	10 000	3 200 (3 526)	10 741	23 941	389	453

Tabell 15. Alternativ F-6 två nya skolor, ny-, om- samt totalbyggnation BTA kvm, investering bygg samt investering totalsumma.

övriga ytor till 5 000 kr/kvm BTA vilket ger ett snittpris på 7 500 kr/kvm BTA. Uppförande av idrotts-hall har uppskattats till 17 000 kr/kvm BTA.

Handlingsalternativet innebär en avveckling (rivning alternativ annan användning) av Smuleberg, Häggetorp samt vissa delar av Ransberg. Kostnader för detta tillkommer och uppskattas till cirka 1 000 kr per kvm. Omfattningen av rivningen är inte fastställd och därav inte heller summerad. På Ransberg avvecklas gamla paviljongen och övervåningen på äldre skolhuset åtgärdas ej. Detta alternativ ökar troligtvis BUNs driftkostnader lite dock ökar KS kapitalkostnad med cirka 24 Mkr per år. Detta är en omfattande ökning av kapitalkostnaden. Drift- och underhållskostnader finns fortsatt kvar för Ransberg och Nybo skola, dessa kan dock minska med t.ex. energisparande åtgärder. Den redovisade kostnaden för Alternativ F-6 inkluderar kapitalkostnader på befintliga byggnader.

ÅRSKOSTNAD TKR/ÅR	2015 Nuläge			Alternativ F-6		
	KVM BTA	BUN TKR/ÅR	KS TKR/ÅR	KVM BTA	BUN TKR/ÅR	KS TKR/ÅR
	18 977	9 958	2 849	20 741	10 300	26 319
	Drift	UH	Kapital	Drift	UH	Kapital
Smuleberg	1 560	417	411			
Häggetorp inkl. paviljong	2 033	455	723			
Ransberg	1 071	345	268	1 071	345	865
NY SKOLA F-6 inkl sär				2 476		11 020
NY SKOLA F-6				2 330		10 320
Nybo inkl. idrott	3 264	813	1 449	3 264	813	4 114
SUMMA	7 928	2 030	2 849	9 142	1 158	26 319

Tabell 16. Lokalkostnader uppdelade på drift, underhåll samt kapital per år, före och efter genomförande.

Behov (elevantal, ytor) – Betyg: 3/3

Alternativet möter framtida behov av elevplatser och skapar flexibilitet mellan årskurserna på respektive skola. På Ransberg avvecklas gamla paviljongen och övervåningen på äldre skolhuset åtgärdas ej. Nyboskolan anpassas och underhålls, dock ingår ej idrottsdelen i kalkylen då den ligger tillsammans med badet och kan inte åtgärdas separat. Nyboskolan kan få en omfattande vakant yta om skolan verksamhetsanpassas, detta får utredas separat.

Alternativ	Antal elever efter ombygg.	Summa investering mkr	Vakant yta efter ombygg.
Ransberg F-3	100	18	
Ny skola F-6 inkl sär	470	197	
Ny skola F-6	450	186	
Nybo 7-9 inkl sär	450	81	3 467
Summa	cirka 1 500 (1 470)	482	3 467

Tabell 17. Antal elever, före och efter projektets genomförande, summa investering samt uppskattad kommande vakant yta.

Elevprognoserna indikerar en elevökning från 2015-års nivå på cirka 1 250 elever i grundskolan till cirka 1 500 elever år 2025 (inkl grundsär som kräver större lokalytor). Alternativet möter elevplatsbehovet med viss flexibilitet. Elevprognoserna måste stämmas av löpande baserat på rådande utveckling inom trycket på skolplatser i landet. Storleken på skolorna bestäms mer noggrant vid vidare programarbete.

Fastighet – Betyg: 2/3

Handlingsalternativet ökar fastighetsbeståndet inom kommunen då nybyggnationen av de två nya skolorna inkluderar två nya idrottshallar med en total yta BTA på 3 200 kvm (1 600 kvm BTA per idrottshall). Nuvarande yta för skollokaler i kommunen är cirka 18 000 kvm BTA den årliga lokalkostnaden är cirka 12 Mkr per år.

Effektivitet – Betyg: 3/3

Förslaget möjliggör en flexibel och samnyttjande lösning för nybyggnationen av två F-6-skolor. Där blir även lokalyta per elev baserad på riktvärden och ytan anpassas till verksamhetens behov. I befintliga fastigheter som utgör årskurserna F-3 samt 7-9 begränsas yteffektivitet och samnyttjande med rådande planlösningar och begränsningar i byggnaderna till viss del.

Uppdelningen med en sammanslagning av två stadier, F-6 ger möjligheter till samnyttjande av gemensamma ytor så som t.ex. bibliotek, matsal, idrott, personalutrymmen mm. Även samordningsvinster med personal inom grundskola och fritids ökas.

7.3 Utvärdering samtliga alternativ

År 2015 såg nyckeltalen ut enligt följande:

Kvm BTA (inkl. idrott Nybo)	18 977
Antal elever inkl förberedelseklass och grundskola (okt. 2015)	1 255
Kvm per elev/medel	15
Lokalkostnad (drift/UH) per år/Mkr BUN	10
Kapitalkostnad per år/Mkr/ KS	2,9
Lokalkostnad per elev/kr/år	11 000 kr
Lokalkostnad per elev/kr/år exl. kapitalkostnad	7 900 kr

Handlingsalternativen sammanställs nedan enligt tidigare beskrivna utvärdering och ekonomiska och ytelaterade nyckeltal redovisas. Samtliga kalkylen är mycket preliminära och kan komma att ändras vid vidare projektering.

0=möter ej, 1=ok 2=bra 3=utmärkt	Alt 3 X F-3 + ny 4-6 skola, 1 X 7-9			Alt 1 X F-3, 2 X NY F-6 skola, 1 X 7-9		
	Krav	Behov	Vision	Krav	Behov	Vision
Lagkrav (skollag, läroplan)	2	x	x	3	x	x
Politiska mål/visioner	2	x	x	3	x	x
Verksamhet	2	x	x	3	x	x
Arbetsmiljö	2	x	x	3	x	x
Ekonomi	2	x	x	1	x	
Behov (elevantal, ytor)	2	x	x	3	x	x
Fastighet	1	x		2	x	x
Effektivitet	1	x		3	x	x
Summa	14			21		
Investering	371 Mkr			453 Mkr		
Kvm BTA	25 753 (22 736 skollokaler – 3 017 idrott)			24 267 (20 741 skollokaler – 3 526 idrott)		
Antal elever	1 500			1 500		
Lokalkostnad per år Kr/kvm BTA (medel)	1 480			1 900		
Kvm skollokaler per elev/medel	15 (F-3) 13 (F-6) 15 (alla)			11 (F-6) 14 (alla)		
Lokalkostnad (drift/UH) per år/Mkr BUN	11,9			10,3		
Kapitalkostnad per år/Mkr/ KS	20,1			26,3		
Lokalkostnad per elev/kr/år	21 300 kr			24 400 kr		
Varav lokalkostnader BUN per elev/kr/år	7 900 kr			6 800 kr		
Varav lokalkostnader kapital KS per elev/kr/år	13 400 kr			17 500 kr		

Alternativen ger olika fördelar, det är dock en tydlig verksamhetsfördel med alternativ F-6 – två nya skolor. Även en tolkning av kommunens vision med en trygg boendemiljö uppfylls väl med en trygg

skolgång i ändamålsenliga lokaler. De flesta politiska beslut åtgärdas på något sätt via handlingsalternativet. Det som är en stor nackdel är den mycket stora ökningen av kapitalkostnaden vid en så omfattande investering som två nya skolbyggnationer skapar. Lokalkostnaden per elev ökar kostnadsmassan totalt för kommunen med nära det dubbla. Görs investeringarna över en längre tid så minskar risken med felplanering samt svårigheter med finansiering.

8. Rekommenderat alternativ

Arbetsgruppen rekommenderar en blandning av de föreslagna alternativen för att skapa flexibilitet i dimensionering, övergång samt ekonomisk belastning på kommunen.

I ett första skede rekommenderas en nybyggnation av skola 1. Denna skola utformas som en F-6 skola men används initialt som en 4-6 skola (enligt handlingsalternativ F-3) och kan stå klar för inflytt höstterminen år 2019. Stadieindelning samt vilka årskurser som placeras var utreds tillsammans med verksamheten under programarbete. Vidare påbörjas projekt nummer 2 för ytterligare en skola F-6. Denna skola kan rimligtvis stå klar för inflytt tidigast höstterminen år 2023. Dock föreslås här en föregående utredning av behov- och ekonomi innan projektering påbörjas. Under tiden används befintliga skolor, Smuleberg, Ransberg samt Häggetorp som F-3 skolor med motiverade anpassningar samt löpande planerat underhåll. Nyboskolan avvaktar några omfattande anpassningar med hänvisning till gymnasieskolans framtid. En förstudie kring årskurs 7-9 kan initieras när skola 1 är färdig att användas. Utredningar kring befintliga skolor initieras omgående.

Detta alternativ skapar minst ansträngning på verksamheten, en jämn fördelning av kostnadsökningen samt en jämlik skol- och arbetsmiljö för kommunens skolverksamhet. Alternativet ger också möjlighet till löpande utvärdering av behovet av elevplatser vilket bidrar till klokt byggande gällande yta och pedagogik.

2019	Tidigast 2023/24	??
F-3	NYBYGGNATION ÅK F-6	F -6
NYBYGGNATION ÅK 4-6 (F-6)	ÄNDRING ÅK 4 -6 BLIR F-6	F - 6
NYBO ÅK 7-9	NYBO ÅK 7-9	ÅTGÄRDER ÅK 7-9

I alternativet finns samtliga skolor kvar fram tills skola nummer 2 står klar tidigast år 2023. Tillkommer en ny skola som föreslås vara indelad i årskurs 4-6 tidigast HT 2019. Dagens F-5 skolor, Smuleberg, Häggetorp samt Ransberg omvandlas till F-3 skolor och Nybo blir 7-9 skola.

Tillfälliga ersättningslokaler kan behövas vid anpassningar av befintliga fastigheter Ransberg och Nybo. Detta planeras vidare i programarbete och bör begränsas så långt som möjligt genom att en ny skola står klar före anpassningarna och kan avlasta elevplatsbehovet. Kostnaden för ersättningslokaler finns inte med i kalkylen då omfattningen inte är känd.

Utvärdering

Följande bedömning har gjorts baserat på tillgänglig information, nuläge och framtida prognoser. Närmare detaljerade förklaringar till bedömningarna hänvisas till alternativ F-6 – två nya skolor. De skillnader som finns mellan alternativen beskrivs i text nedan.

0=möter ej, 1=ok 2=bra 3=utmärkt	Rekommenderat alternativ			
	<i>Krav</i>	<i>Behov</i>	<i>Vision</i>	
Lagkrav (skollag, läroplan)	3	x	x	x
Politiska mål/visioner	3	x	x	x
Verksamhet	3	x	x	x
Arbetsmiljö	3	x	x	x
Ekonomi	2	x	x	
Behov (elevantal, ytor)	3	x	x	x
Fastighet	2	x	x	
Effektivitet	2	x	x	
Summa	21			

Det rekommenderade alternativet liknar alternativ två nya F-6 skolor vid utvärdering. Skillnad finns på följande punkter:

- › Ekonomin får dock ytterligare en poäng då investeringstakten saktas ner och fördelar kostnadsökningen på en längre period.
- › Utrymme ges för korrigeringar i t.ex. skolornas storlek, utformning, placering mm. Tid för utvärdering av den första skolan ges och skola nummer två beslutas om efter att den första nybyggnationen är i bruk. Detta är till stor fördel för skolans verksamhets- och behovsplanering.
- › Elevernas förutsättningar och tillgång till nya skollokaler är som mest jämlik i det rekommenderade alternativet. Detta då samtliga elever går i lokaler på äldre skolor i årskurserna F-3, ny skola i årskurserna 4-6 samt äldre skola i årskurserna 7-9.
- › Effektiviteten kan försämrats något mellan stadierna F-3 och 4-6, främst påverkas fritidsverksamhet och särskola. Särskolan föreslås finnas kvar på en och samma skola årskurs F-6. Detta bör utredas mer verksamhetsspecifikt under programarbete.
- › Uppdelningen på ytterligare en skola kan komma att påverka personalkostnaderna något då samnyttjandefunktioner försvinner mellan stadierna F-3 och 4-6. Bör verksamhetsutredas innan stadiindelningen bestäms. Kan göras under programarbete, då den nya skolan föreslås formas till en F-6 skola vilket lämnar utrymme för förändringar i stadier.

Kalkyl

Kalkylen för föreslaget alternativ är grov och årskostnaderna för lokaler är uppskattade och mycket preliminära.

REKOMMENDERAT ALTERNATIV INKL. FÖRESLAGEN TIDPAN

Totala lokalkostnader/ miljoner kronor / år
(inkl. drift, kapitalkostnad)

	2017	2019	2023	2025
Smuleberg	2	2	avvecklas	
Häggetorp	3	3	avvecklas	
Ransberg	2	2	2	2
Nybo	6	6	6	6
NY SKOLA 4-6 (F-6) inkl särskola & fullstor idrottshall		14	14	14
NY SKOLA F-6 inkl. fullstor idrottshall			13	13
SUMMA LOKALKOSTNADER	13	27	35	35
INVESTERING	28	183	171	?

På detta sätt klarar kommunen att möta elevökningen med ytterligare elevplatser. Baserat på beslut från Barn- och utbildningsnämnden att årskurs 6 ska lämna Nyboskolan snarast flyttas denna årskurs in i den nya 4-6 skolan HT 2019. Även årskurs 4 och 5 flyttar från övriga skolor och på så sätt görs plats för årskurserna F-3 på befintliga skolor.

När skola nummer två står klar, avvecklas Smuleberg och Häggetorp, och de nya skolorna görs om till F-6-stadieindelning. På så sätt får Tibros elever samma förutsättningar gällande nya och gamla skollokaler.

Nyboskolan finns med i kalkylen i befintligt skick i avvaktan på gymnasieutvecklingen. Skolan underhålls och anpassas enligt rådande plan och får mer yta till sitt förfogande när årskurs 6 lämnar lokalerna.

Finansiering av de ökade lokalkostnaderna föreslås ske via avveckling av befintliga fastigheter (så som t.ex. inom Eken, vissa paviljonger, äldre skollokaler men även se över övrigt fastighetsbestånd inom kommunen) samt delvis via samverkan mellan personal (t.ex. stödtjänster, öppnings- och stängningstider, generell översyn av verksamheterna). Vidare krävs täckning för kapitalkostnadsökningen. Storleken på denna kan ej fastslås i denna förstudie utan bör utredas separat löpande under projektets gång.